

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Primus novi Evangelii in Galliis Minister lanae carminator.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

ne litteras salutarunt: & ecce tibi statim peritissimos Grammaticos! Iidem ne rudimenta quidem Grammaticæ sciunt: & ecce tibi Rhetores argutissimos! Quinque nec Logices præcepta, nec rei naturalis scientiæ vel primoribus labris degustarint, magni tamen Philosophi videri volūt: Philosophi quidem sine ulla Philosophiæ, & Theologi sine ulla primorum Theologiæ fundamentorū cognitioni. Inter alios ibidem exemplum ponitur rustici cujusdā, qui quum neque ipsas litterarum figuras agnoscere posset ac discernere, Novum Testamentum ab aliis prælegi sibi curavit; deinde litterarum characteres imitatus, textum Latinum cum Gallico verbatim contulit, atque assiduo labore perfecit, ut testimonia quæ velle, è SS. literis proferre sciret, familiamque suam erudiret, ac Papisticos Sacerdotes facile refutaret, ut prædicta Ecclesiastica loquitur Historia. Sed ecce tibi alterum, cujus Beza facit mentionem, hominem ejusdem farinae.

II. Ioānes Clericus, inquit, lanæ carminator fuit in oppido Meldensi, qui singulari zelo inflamatus, & Dei cognitione, quæ ex Bibliis tunc utcumque in Gallicā linguā translatis hausit, instructus, primus in dicto oppido, An. MDCXXV. Antichristo sese opposuit, & Ecclesiæ florentissimæ, quæ postea ibi fuit, inter suæ cōditionis homines fundamenta jecit, ubi etiā tandē fuit combustus. Ecce tibi lanæ carminatorē, primum novæ Ecclesiæ architectum & fundatorem. Ecce tibi primum ejusdē in Gallia martyre Sic enim appellant illos, qui ob erroris pertinaciam supplicio sunt affecti: de quibus singulari capite libro VII. dicam. Idem aliquot ante annos in eodē oppido flagris cæsus fuerat: ut inde exclamare reformati nostri Historici non dubitēt, Meldensem urbem hoc nomine gloriari posse, quod martyrum primitias Deo obtulerit. Nescio equidem an ex impuri hujus cineribus vel cadavere longo post tēpore alius quidā Petrus Clericus, nō magis hoc nomine dignus quā ille enatus sit, ut nomine, ita arte eundē hunc referens: quippe qui & ipse lanæ fuerit carminator. Ille quidem, Ioannes nempe, primus fuit, cui Historici primi in Gallia Ministerii titulū tribuunt. Is enim Lector Ministerii apud Pictonas fuit: cui titulus iste ab eo collatus fuit, qui revera summū Pontificatū supra Lutheranos Gallia postea tū sibi usurpabat, & eorū non fidē carum verum etiam nomina mutabat, ut non multo post dicitur, ubi novi hujus nominis etymologia & ratio à nobis explicabitur. Novum vero dico, in hac significatione qua pro Ecclesiæ Pastore accipitur,

Arqui in nova Ecclesia nihil non novū esse oportebat. Petrus hic Clericus primus è suggestu novū Evangelium docuit, & difformē quandam reformatæ Ecclesiæ formam à se collectæ concinnavit. *Et tempore, ut loquitur eadem Historia, forma quæ dā Ecclesiæ in oppido Meldensi constituta est, quæ cirves quidam & inquilini, post jejunia & preces, Ministerium sibi elegerunt quendam Petrum Clericum nomine, arte quidem seu officio lana carminatorem, sed qui præter vitæ integritatē in SS. literis valde erat exercitatus, quāvis nullius quā Gallicæ linguæ haberet notitiam: cujus sedulo infidelium cœtu prædicantis & Sacramenta administrantis Ministerio Deus ita benedixit, ut multis undiq; è pagis accurrentibus, brevī circiter quadringenti utriusq; sexus homines numerati fuerint, eoque multitudinem duodecim latere non possent.* Vides hic, si istis credimus, primū Evangelii in Gallia Ministerium. Petrum Clericum: insignē certe Clericum, & non nomine hoc tantum, sed & statua dignum, ut qui nullius quam vernaculæ sibi linguæ cognitionem habuerit, & interim dum lanā carminat & fila ducit, grandis Theologus affectus, & à suæ artis & farinae seminibus, fullonibus textoribus, sartoribus ad Ministeriū vocatus fuit. Numquid homines isti tam sibi quam aliis illudere, aut à Deo sensu communi privati videntur, quicentones suos tam male confutos, atque adeo turpitudinem suam ultro ostendunt? Quasi vero in domo Dei in plebis vel etiam singulorum sit potestate, Ecclesiasticum sibi constituere magistratum, Episcopos & Pastores eligere: quum Apostoli, immo ipse Salvator noster in nullo alio quam ejus à quo missi essent nomine, audiri voluerint, suamque missionem infallibilibus argumentis demonstrarint. Multos alios ejusdē farinae homines, cæmentarios, carpentarios, futores, sartores, scriptarios, & id genus omitto, qui Argētorato, Tiguro aut Geneva reversi, & Spiritus S. scilicet, illustrati, novū Evangelium prædicarunt, novellas ecclesiolas passim plantarunt, Pastores cōstituerūt, & Māducationē (sic enim Cœnā Domini primitus appellabant) administrarūt: cujus ritus ac ceremonias postea describā. Verū ne sine ratione insanire videantur, ajunt suaves isti homines, permissum esse cui libet docere, & in convertēdis infidelibus laborare. Fatemur hoc sane: sed unde, quæso, probabitur, post conversionē infidelium licere privatis hominibus suo arbitratu sibi Ecclesiā cōstituere, ejusq; architecturā, ut ita dicam, & imperium sibi arrogare? B contrario sane legimus ab Ecclesia Hierosolymitana, postquā auditum esset de iis qui ad Dominū

conversi

conuerſi fuerant, Barnabam miſſum, qui eos Antiochiam conduceret, vbi primum illa fidelium multitudo Eccleſia appellata fuit: nec quiſquam, niſi hæreticus, ſine legitima miſſione, titulum aut miniſterij in domo Dei munus uſurpanit.

Potro Meldenſis illa Eccleſia, à Farello, Fabro, & Rufo, vt ſupra diximus, primitus collecta, non multo poſt diſſipata eſt, Lutheraniſ dum cœtus ibi ſuos carminatore duce habent, comprehenſis, & Lutetiam obductis, plerique etiam mortis ſupplicio affectis, ac reliquis per meliorem inſtructionē ab errore reuocatis. Sed horum omnium ſupplicia & ardeantes illos rogos, ſempiterni illius ignis hæreticis præparati, præcuſores, hoc loco repræſentare conſilium mihi non eſt, expoſituro tantum, quanta cū pertinacia illi ad mortē uſque perſeuerarint, vt ſcilicet hoc colore malam ſuam vitam celarent. At qui, ſi Cypriano credimus, id genus homines non martyrij accipiunt coronam, ſed diuifionis ſuæ pœnam luunt; nec eorum ſupplicia religionis zelo, ſed deſperationi potius adſcribenda ſunt.

III. Vti Lutherus in dicto Eccleſiæ bello ſ. ſcripturam promiſcuæ multitudini legendam obiecit, yndē momento temporis tot hæreſes natas ac denatas vidimus. ſic eodem artificio uſi ſunt primi in Gallia noſtra. Schiſmatis auctores, vt qui incredibili diligentia, nullis parcentis ſumptibus, ſs. Biblia ad ipſorum guſtum in Gallicam linguam traducta, diuerſis locis magno numero excudi curarint. Inter hos Robertus quidā Oliuetanus, An. M. DXXXV. ab hæreticis VValdenſibus, hinc inde in vallibus quibuſdā Prouinciæ latētib; inductus, primus traductioni manus admouit ſe dicitur. cuius verſio eorundem ſumptibus Nouicaſtri apud Heluetios excuſa eſt. Teſtatur Beza, mercatorē quendā noſtri temporis, Petrum Bufferū nomine, fortunæ ſuas omnes vendidiſſe, & in ſs. librorū editionem impendiſſe. Illeſti mox lucri cupiditate complures tam in Gallia quā Germania Typographi, certatim ad eā rem operas ſuas obtulerūt: quibus tot Bibliorū editiones, tot Catechiſmos, Clypeos fidei, Anatomias, & id genus ſcripta debemus: & in primis Pſalmorū illum in thyrmos redactorū libellū, qui paſſim apud hæreticos arida pumice expolitus, inauratus, & varia forma atq; cultu ornatus aſſiduis manibus circumfertur: cuius vel ſola elegantia, feminas præſertim, ad emendū ac legendū inuitat. Et quemadmodū avari mercatores parui lucelli ſpe non longinqua tantum itinera ſuſcipiunt, verū etiam maris tempeſtatibus ac mil-

le periculis ſeſe obijciunt: ſic famelici quidā typographi, deguſtata primi quod perciperat lucri dulcedine, vt tanto faciliore ſibi tam in oppidis quam rure ad Nobilium ædes haberent acceſſum, tanquā inſtitores inter friuola & crepundia quæ circūferrebant, libellos eiufmodi abſcōdebant, quos deinde mulierculis aut alijs curioſis hominibus clā donabāt, & vt in occulto haberent rogabant, quo tanto illi magis ad lectionem eorū accenderentur. Ex his Circumcellionibus & malarū mercū inſtitoribus permulti deprehenſi & in ignē coniecti ſunt, eō quod leges à Rege & magiſtratribus latus violafent. ſuaues ſunt Eccleſiaſticae toties à nobis citatæ Hiſtoriæ conſarcinatores, quādo ſeinolarios eiufmodi velut Cicerones quosdā & Demotheſtes, in Curijs magna omnium admiratione & ſtupore perorantes faciunt. Inter alios aitunt, Ioannem Chaboriū quendā, librorū quos Geneva apportauit, at venditorem, graui & erudita ad Conſiliarios Curia habita oratione, audientium animos vehemēter commouit: cui etiā cum tribus Sorbonæ Doctoribus diſputandi permiſſa fuerit facultas, quā tamen illi defugerint. O inſignem vanitatem! Sed eiufmodi non minus falſis quā vanis narrationibus libri iſtorū reſerti ſunt, in quibus etiā imperitis librarijs & idiotis Miniſtrorum & Eccleſiæ Fundatorum tituli tribuuntur. Illorum vero hominū opera breui ingens librorū Noui Teſtamenti in vulgare linguam miſerabiliter translata copia Galliam inundauit, ſancto Dei verbo, omnis generis & conditionis hominibus, feminis, pueris, ac ceteris, diuina iſta myſteria quæ ſub litterarum cortice latent, nequaquā capientibus, turpiter proſtituto. Quid vero hoc aliud eſt, quam gladium furioſo in manus dare, quo is non alios tantum, ſed ſeipſum quoque occidat? Sicut enim gladius offendit ac defendit, prout ſcilicet tractatur ſic ſ. Scriptura & vitā dat & adimit, prout ea quis vitur. Sapiens mater Eccleſia periculōſū eſſe ſemper indicauit, promiſcuæ omnibus ſs. litteras tractandi facere poteſtatē: ea in re priſcorum hominum, qui ſaritam teſtam religionem ſuam conſeruare ſtuduerunt, prudentiam imitata. Hebræi quidem ante trigefimum ætatis annum ad Geneſeos & Cantici Cantorum lectionem neminem admittunt, veriti ne quis uerbis aut exemplis inde petitis abutatur: vt ſ. Hieronymus auctor eſt. Et Deus ipſe Eſdræ mandat, vt partem doctrinæ ſuæ promulget, partem alteram in occulto habeat. Trimegiſtus ille Mercurius ait, Nullam eos habere religionē qui diuina myſteria vulgo proſtituūt.

H h

Idem.